

Αρχαία Ελληνικά Προσανατολισμού Β' Λυκείου
Κλείδα για το Διαγώνισμα Φλεβάρη 2023

Α' Αδίδακτο κείμενο

A1. Θουκυδίδου, Ευγγραφή Ιστοριών, 5. 112-115

Μονάδες 20

<i>Πρωτότυπο κείμενο</i>	<i>Νεοελληνική απόδοση</i>
Καὶ Ἀργεῖοι κατὰ τὸν χρόνον τὸν αὐτὸν ἐσβαλόντες ἐς τὴν Φλειασίαν καὶ λοχισθέντες ὑπὸ τε Φλειασίων καὶ τῶν σφετέρων φυγᾶδων διεφθάρησαν ὡς ὄγδοήκοντα.	Και οι Αργεῖοι κατὰ τον ἴδιο καιρὸ (το ἴδιο χρονικὸ διάστημα) ἀφοῦ εἰσέβαλαν στη Φλειασία και ἀφοῦ ἔπεσαν σε ἐνέδρα και ἀπὸ τους Φλειάσιους και ἀπὸ τους δικούς τους ἐξόριστους σκοτώθηκαν περίπου ογδόντα.
Καὶ οἱ ἐκ τῆς Πύλου Ἀθηναῖοι Λακεδαιμονίων πολλὴν λείαν ἔλαβον·	Και οι Αθηναῖοι που ἔρχονταν ἀπὸ τὴν Πύλο (:ξεκινώντας / ορμώμενοι ἀπὸ τὴν Πύλο) πήραν πολλή (/πλούσια) λεία ἀπὸ τους Λακεδαιμόνιους·
καὶ Λακεδαιμόνιοι δι' αὐτὸ τὰς μὲν σπονδὰς οὐδ' ὡς ἀφέντες ἐπολέμουν αὐτοῖς, ἐκήρυξαν δὲ εἴ τις βούλεται παρὰ σφῶν Ἀθηναίους λήζεσθαι.	και οι Λακεδαιμόνιοι γι' αὐτὸ το λόγο <i>αν και οὔτε με αὐτὸν τον τρόπο διέλυσαν τὴ συνθήκη εἰρήνης και οὔτε ξεκίνησαν εχθροπραξίες με αὐτούς</i> , διακήρυξαν [ὅτι] <i>αν κάποιος θέλει ἀπὸ τους δικούς τους [μπορεῖ] να ληστεύει (:λαφυραγωγεῖ) τους Αθηναίους.</i>
Καὶ Κορίνθιοι ἐπολέμησαν ἰδίων τινῶν διαφορῶν ἕνεκα τοῖς Ἀθηναίοις· οἱ δ' ἄλλοι Πελοποννήσιοι ἠσύχαζον.	Και οι Κορίνθιοι πολέμησαν με τους Αθηναίους ἐξαιτίας κάποιων προσωπικῶν διαφορῶν· ὅμως οι υπόλοιποι Πελοποννήσιοι ἔμεναν ἀδρανεῖς.
Εἶλον δὲ καὶ οἱ Μήλιοι τῶν Ἀθηναίων τοῦ περιτειχίσματος τὸ κατὰ τὴν ἀγορὰν προσβαλόντες νυκτός,	Και οι Μήλιοι κυρίευσαν ἀφοῦ ἐπιτέθηκαν τὴ νύχτα τὸ περιτειχίσμα των Αθηναίων που βρισκόταν στην ἀγορὰ,
καὶ ἄνδρας τε ἀπέκτειναν καὶ ἐσενεγκάμενοι σιτόν τε καὶ ὅσα πλείστα ἐδύναντο χρῆσιμα ἀναχωρήσαντες ἠσύχαζον.	και φόνευσαν (κάποιους) ἄνδρες και ἀφοῦ ἔφεραν μέσα (στην πόλη τους) και τροφίμα και ὅσα περισσότερα ἀναγκαῖα μπορούσαν ἀφοῦ ἔφυγαν παρέμεναν ἠσυχιοι.
Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἄμεινον τὴν φυλακὴν τὸ ἔπειτα παρεσκευάζοντο.	Και οι Αθηναῖοι προετοιμάζονταν (: πήραν μέτρα) για να εἶναι καλύτερη ἡ περιφρούρηση.
Καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.	Και το καλοκαίρι τελείωνε.

A2. Μια (1) μονάδα για καθένα ἀπὸ τα παρακάτω 10 σημεία.

Μονάδες 10

α. Οι Μήλιοι πρότειναν τελικὰ στους Αθηναίους πρεσβευτές

- να λυθεῖ εἰρηνικὰ το μεταξύ τους ζήτημα («φίλοι εἶναι»),
- να τούς επιτραπεί να παραμείνουν ουδέτεροι στον πόλεμο («πολέμιοι μηδετέροις»)
- και να ἀποχωρήσουν οι Αθηναῖοι ἀπὸ το νησί τους («ἐκ τῆς γῆς ἀναχωρήσαι»),
- ἀφοῦ πραγματοποιοῦσαν σπονδές / συμφωνίες που θα ἐξυπηρετοῦσαν τα συμφέροντα και των δυο πλευρῶν («ἐπιτήδειοι εἶναι ἀμφοτέροις»).

β. Οι ἐνέργειες στις οποίες προέβησαν οι Μήλιοι μετὰ τὴν ἀναχώρηση των Αθηναίων πρεσβευτῶν ἦταν ἐπιθετικές.

- Κυρίεψαν τὸ μέρος του τείχους που εἶχαν κατασκευάσει οι Αθηναῖοι κοντὰ στην ἀγορὰ τους
- με νυχτερινή ἐφόδο («νυκτός προσβαλόντες»).
- Σκότωσαν μερικούς φρουρούς
- και ἀφοῦ μεταφέραν μέσα στην πόλη τους σιτάρι / τροφίμα
- και ὅσα ἄλλα χρῆσιμα ἐφόδια μπορούσαν,
- τελικὰ ἀποσύρθηκαν.

Μετὰ ἀπ' αὐτὰ τα γεγονότα, οι Αθηναῖοι πήραν μέτρα για να εἶναι ἀποτελεσματικότερη ἡ φρούρηση.

A3. α. Μία (1) μονάδα x 5 λέξεις: 4 μονάδες

- ἐκήρυσαν → (Οριστική μέσου Παρακειμένου:) **κεκήρυσμαι, κεκήρυσαι, κεκήρουκται**
→ (απαρέμφατο Παρακειμένου ΜΦ:) **κεκηρῦχθαι**

A3. β. Μία (1) μονάδα κάθε σημείο (•): 6 μονάδες.

τὰ ἀφανῆ	την κλητική του ενικού και τη δοτική του πληθυντικού στο αρσενικό γένος.	• (ᾶ) ἀφανές	• τοῖς ἀφανέσι(ν)
νυκτός	τη δοτική και την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού.	• ταῖς νυξί(ν)	• τὰς νύκτας
σῖτον	την ονομαστική ενικού και πληθυντικού αριθμού.	• ὁ σῖτος	• τὰ σῖτα

A4. α. Μία (1) μονάδα κάθε σημείο (•): 3 μονάδες.

• <u>τῶ πλέονι</u>	δοτική της συνοδείας, πλαγιόπτωτος επιρ. προσδιορισμός στο ρ. ἀνεχώρησαν
• <u>κύκλω</u>	δοτική της τόπου, πλαγιόπτωτος επιρρ. προσδιορισμός, στο ρ. περιετείχισαν
• <u>νυκτός</u>	γενική του χρόνου, πλαγιόπτωτος επιρρ. προσδιορισμός, στη μτχ. προσβαλόντες

* Στα αποσπάσματα υπάρχουν ακόμη εμπρόθετοι επιρρηματικοί προσδιορισμοί, αλλά και ετερόπτωτοι ονομαστικοί προσδιορισμοί, που όμως δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της εκφώνησης ώστε να αναγνωρισθούν. Για τον καθέναν από αυτούς που προσθέτει ο μαθητής στην απάντησή του, ας αφαιρείται μισή μονάδα (0,5) από τις 3 που αποδίδονται στην άσκηση.

A4. β. Μία (1) μονάδα κάθε σημείο (•): 4 μονάδες.

• <u>ὑπό Φλειασίων</u>	Εμπρόθετο ποιητικό αίτιο στο λοχισθέντες & διεφθάρησαν.
• <u>τῶν σφετέρων</u>	ομοιόπτωτος ονομαστικός επιθετικός προσδιορισμός στο φυγάδων.
• <u>μηδετέροις</u>	ετερόπτωτος ονομαστικός προσδιορισμός, Δοτική αντικειμενική στο πολέμοιοι.
• <u>ἡμῶν</u>	ετερόπτωτος ονομαστικός προσδιορισμός, Γενική κτητική στο τῆς γῆς.

A4. γ. Μία (1) μονάδα κάθε μετατρεπόμενο ὄρο: 3 μονάδες.

- ΕΣ: οἱ Μήλιοι ἄνδρας ἀπέκτειναν → ΠΣ: ἄνδρες ἀπέθανον ὑπό τῶν Μηλίων

Β' Γραμματικές Ασκήσεις

B1. Μία (1) μονάδα κάθε λέξη: 13 μονάδες.

- τῷ Σωκράτει, τόν Σωκράτη, (ῶ) Σώκρατες
- τοῦ γήρωσ, τῷ γήρω
- (ῶ) γύναι, ταῖς γυναιξί(ν), τάς γυναῖκας
- (ῶ) πάτερ, τοῖς πατράσι(ν)
- (ῶ) πᾶς, τοῖς πᾶσι, τοὺς πάντα

B2. Μία (1) μονάδα τον τύπο /τύπους που αντιστοιχούν σε κάθε χρόνο: 12 μονάδες.

- ἠλέγχθην, ἐλήλεγμαι
- ἦλθον, ἐλήλυθα
- ἔξω / στήσω, ἔσχον, ἔσχηκα
- συλλέξω, συνέλεξα, συνείλοχα
- φεύξομαι / φευξοῦμαι, ἔφυγον

Γ' Συντακτικές Ασκήσεις

Γ1. Μία (1) μονάδα κάθε όρο: 11 μονάδες.

- α. αὐτῶν : Γενική (ετερόπτωτος ονομ. προσδ.) **Παραθετική** στο *σφέτερα* (Παράθεση σε πτώση γενική).
- β. ἐρήμοις : Ομοιόπτωτος ονοματικός **Κατηγορηματικός προσδιορισμός** στο *τοῖς προβάτοις*.
- γ. Θεμιστοκλῆς : Ομοιόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός, **Παράθεση** στο εννοούμενό *ἐγώ*.
- δ. καί τὸ μέγιστον : Προεξαγγελτική **παράθεση** στο περιεχόμενο της επόμενης φράσης.
- ε. χορημάτων : Γενική (ετερόπτωτος ονομ. προσδ.) **Αντικειμενική** στο *οἱ ἐπιθυμητικοί*.
- στ. ὑβρεως : Γενική (ετερόπτωτος ονομ. προσδ.) της **Αιτίας** στο *γραφὴν*.
- ζ. ἢ ἀντιδοῦναι : β' όρος σύγκρισης (ἢ + ομοιόπτωτα) με α' όρο το *χορηγήσαι* / **Αντικείμενο** στο ρήμα *ἂν ἔλοιτο* - τελικό απαρέμφατο.
- η. λόγω : Δοτική (πλαγιόπτωτος επιρρηματικός προσδ.) του **Τρόπου** στο *ἐγίγνετό*.
- θ. αὐτοῦ : Γενική (πλαγιόπτωτος επιρρηματικός προσδ.) του **Τόπου** στο *(μαχόμενος) ἀποθνήσκει*.
- ι. τῆς ἡμέρας : Γενική (πλαγιόπτωτος προσδ.) **Διαιρετική** στο (χρονικό) επίρρημα *πρῶ*.
- ια. τῆς πόλεως : Γενική (πλαγιόπτωτος προσδ.) της **Αφετηρίας** (ή χωρισμού) στο επίρρημα *ἔξω*.

Γ2. Μία (1) μονάδα κάθε σημείο (•): 6 μονάδες.

<u>τὰ σώματα</u>	<ul style="list-style-type: none">• αιτιατική της αναφοράς, στο εὖ ἔχουσιν	<ul style="list-style-type: none">• γενική ή δοτική αναφοράς: σωμάτων / σώμασι
<u>τῶν ἐπομένων</u>	<ul style="list-style-type: none">• γενική συγκριτική στο μᾶλλον (β' όρος σύγκρισης), με α' όρο: οί ἄγοντες	<ul style="list-style-type: none">• ἦ + ομοιόπτωτα: ἦ οί ἐπόμενοι
<u>τῆς δικαιοσύνης</u>	<ul style="list-style-type: none">• γενική συγκριτική στο λυσιτελέστερον (β' όρος σύγκρισης), με α' όρο: ἀδικία	<ul style="list-style-type: none">• ἦ + ομοιόπτωτα: ἦ ἡ δικαιοσύνη

Γ3. 6 μονάδες.*

α. οὐδέν ἀξιόλογον ἔργον **ἐπέπρακτο τοῖς τυράννοις** (/ **ὑπό τῶν τυράννων**) **

β. **ὁ Λυσίμαχος ἐδίωκε Ἴσοκράτη**

* Μία (1) μονάδα για κάθε **σημειωμένο όρο**.

** εἰάν ο μαθητής τρέψει σε **εμπρόθετο του ποιητικού αιτίου**, ας του αποδοθή μία (1) μονάδα.

Να του αποδοθούν δυο (2) μονάδες, εἰάν μετατρέψει τον όρο σε **δοτική προσωπική του ποιητικού αιτίου**.

Γ4. Μονάδες 2

- εὖ λέγω τινα = επαινῶ κάποιον → **εὖ ἀκούω ὑπό τινος** = επαινούμαι από κάποιον.
- δίκην λαμβάνω παρά τινος = τιμῶ κάποιον → **δίκην δίδωμί τινι** = τιμῶμαι από κάποιον.